

(ד) וַיֹּאמֶר לוֹ לִדְנָא רְאֵה אֶת־שְׁלוֹם אַחִיךָ וְאֶת־שְׁלוֹם הַצֵּאן וְהַשְׁבָּנִי דְבַר וַיִּשְׁלַחְהוּ מֵעֵמֶק חֲבֵרוֹן וַיָּבֹא שְׂכֵמָה:

יְוֹאמֶר לֵה אֲזִיל פְּעֵן חֲזִי יְת שְׁלָמָא דְאַחִיךָ וְיְת שְׁלָמָא דְעֵנָא וְאַחֲבָנִי פְתַנְמָא וְשְׁלַחְהּ מִמִּישַׁר חֲבֵרוֹן וְאַתָּא לְשָׂכָם:

כ"ט"י < מֵעֵמֶק חֲבֵרוֹן • וְהֵלֵא חֲבֵרוֹן בְּהָר, שְׁנֹאמֶר: (במדבר יג) "וַיַּעֲלוּ בְּנֹגֵב וַיָּבֹאוּ עַד חֲבֵרוֹן" ? אֵלֵא: (כ"ח) 'מַעֲצָה עֲמַקָּה שָׁל אוֹתוֹ צְדִיק הַקָּבוֹר בְּחֲבֵרוֹן, לְקַטְוֵם מַה שְׁנֹאמֶר לְאַבְרָהָם בֵּין הַבְּתָרִים: (לעיל טו) "כִּי־גַר יִהְיֶה וְרָעַף". וַיָּבֹאוּ שְׂכֵמָה • (סוטה יא) מְקוֹם מוּבָן לְפָרְעֹנוֹת: שָׁם קָלְקְלוּ הַשְּׂבָטִים, שָׁם עֲנֹו אֶת דִּינָה, שָׁם נִחְלְקָה מַלְכוּת בֵּית דָּוִד, שְׁנֹאמֶר: (מלכים א יב) "וַיִּלְךָ רַחֲבֵעָם שְׂכֵמָה".

(טו) וַיִּמְצְאוּהוּ אִישׁ וְהִנֵּה תַעֲהָ בְשׂוּדָה וַיִּשְׁאַלְהוּ הָאִישׁ לֵאמֹר מַה־תִּבְקֶשׁ:

טו וַיִּשְׁאַלְהוּ אִישׁ וְהִנֵּה תַעֲהָ בְשׂוּדָה וְהָא אִישׁ תַּעֲי בְּמַחְלָא וַיִּשְׁאַלְהוּ גְבָרָא לְמִימַר מַה אַתְּ בַּעֲי:

כ"ט"י < וַיִּמְצְאוּהוּ אִישׁ • (תנחומא) זֶה גְבָרִיאֵל, שְׁנֹאמֶר: (דניאל ט) "וְהָאִישׁ גְּבָרִיאֵל" • אבן עזרא

(טז) וַיֹּאמֶר אֶת־אֲחִי אָנֹכִי מִבְּקֶשׁ הַגִּידֶה־נָא לִי אֵיפֹה הֵם רָעִים: אבן עזרא

טז וַיֹּאמֶר יְת אַחִי אָנָא בַּעֲי חֲזִי קַעֲן לִי הִיכָא אַנְוִן רָעֵן:

(יז) וַיֹּאמֶר הָאִישׁ נִסְעוּ מִזֶּה פִּי שְׁמַעְתִּי אִמְרִים גְּלִיכָה דַתִּינָה וַיִּלְךָ יוֹסֵף אַחֵר אָחָיו וַיִּמְצְאוּם בְּדַתָּן:

יז וַיֹּאמֶר גְּבָרָא נְטִלוּ מִכָּא אָרִי שְׁמַעִית דְּאַמְרִין גִּיזִל לְדַתָּן וְאַזִּל יוֹסֵף בְּתַר אַחוּהִי וַאֲשַׁכְחֵנוּן בְּדַתָּן:

כ"ט"י < נִסְעוּ מִזֶּה • (תנחומא) הִסִּיעוּ עֲצֻמָּן מִן הָאַחֲוָה • גְּלִיכָה דַתִּינָה • לְבַקֵּשׁ לָךְ נְכַלִּי דַתּוֹת, שְׁיִמִּיתוּךָ בְּהֵם. וְלִפִּי פְּשׁוּטוֹ שָׁם מְקוֹם הוּא, וְאִין מְקָרָא יוֹצֵא מִיַּדִּי פְּשׁוּטוֹ • אבן עזרא

(יח) וַיִּרְאוּ אֹתוֹ מֵרַחֵק וּבְטָרָם יִקְרַב אֲלֵיהֶם וַיִּתְנַפְּלוּ אֹתוֹ לְהִמִּיתוֹ:

יח וַיַּחֲזִיזוּ יְתַה מֵרַחֵיק עַד לֹא קָרִיב לְיַתְהוֹן וַחֲשִׁיבוּ עֲלוּהִי לְמַקְטֵלָה:

כ"ט"י < וַיִּתְנַפְּלוּ • נִתְמַלְאוּ נְכָלִים וְעֲרַמוּמִיּוֹת. אֹתוֹ • כְּמוֹ 'אֹתוֹ', 'עֲמוֹ', כְּלוּמַר, אֲלִיו. אבן עזרא

(יט) וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחָיו הִנֵּה בָּעַל הַחֲלָמוֹת הַלְזֹה בָּא:

יט וַיֹּאמְרוּ גְבָר לְאַחוּהִי הָא מְרִי חֲלָמִיא דִּיכִי אַתָּא:

(כ) וַעֲתָה לָכוּ וְנַהַרְגֵהוּ וְנִשְׁלַחְהוּ בְּאֶחָד הַבְּרוֹת וְאַמְרָנוּ חִיָּה רָעָה אַכְלַתְהוּ וְנִרְאָה מַה־יְהִי חֲלָמוֹתָיו:

כ וְכַכְּעֵן אֲתוֹ וְנִקְטְלָהּ וְנִרְמָנָה בְּחֵדָא מִן גְּבִיא וְנִימַר חִיָּתָא בִּישְׁתָּא אַכְלַתְהּ וְנַחֲזִי מַה יְהוֹן בְּסוּף חֲלָמוּהִי:

כ"ט"י < וְנִרְאָה מַה־יְהִי חֲלָמוֹתָיו • אָמַר רַבִּי יִצְחָק: מְקָרָא זֶה אוֹמֵר דְּרִשְׁנִי, רוּחַ הַקֹּדֶשׁ אוֹמַרְתָּ כֵּן: הֵם אוֹמְרִים "וְנַהַרְגֵהוּ", וְהַפְּתוּב מְסִים: "וְנִרְאָה מַה־יְהִי חֲלָמוֹתָיו", נִרְאָה דְבַר מִי יָקוּם, אוֹ שְׁלָכָם אוֹ שְׁלִי. וְאִי אֶפְשָׁר שְׁיִאמְרוּ הֵם: "וְנִרְאָה מַה־יְהִי חֲלָמוֹתָיו", שְׁמַכְיֹון שְׁיַהַרְגוּהוּ, בְּטִלוּ חֲלוּמוֹתָיו.

(כא) וַיִּשְׁמַע רְאוּבֵן וַיִּצְלָהוּ מִיָּדָם וַיֹּאמֶר לָא נִכְפְּנוּ נַפְשׁ: כ"ט"י < לֹא נִכְפְּנוּ נַפְשׁ • מִכַּת נַפְשׁ זֶה הִיא מִיָּתָה. אבן עזרא

כא וַיִּשְׁמַע רְאוּבֵן וַיִּשְׁבַּח וַיִּשְׁבַּח מִיַּדְהוֹן וַיֹּאמֶר לָא נִקְטְלָהּ נַפְשׁ:

טו וַיִּמְצְאוּהוּ אִישׁ. דְּרָף הַפְּשׁוּט, אָחֵד מֵעוּבְרֵי דְרָף:
 יח וַיִּתְנַפְּלוּ. חֲשִׁבוּ מִחֲשָׁבָה רָעָה. וְכֵן וְאָרוּר נוֹכַל:
 טז אֵיפֹה הֵם רָעִים. אִם תְּרַע:
 יז דַּתִּינָה. בְּיֹ"ד. גַּם בְּלֹא יו"ד. וְהַמְקוֹם כַּא לֹא נִכְפְּנוּ נַפְשׁ. כְּמוֹ וּמִשְׁרָתוֹ יְהוֹשֵׁעַ בֶּן אָחֵד:
 יח וְנִרְאָה מַה־יְהִי חֲלָמוֹתָיו. וְכֵן וְאָרוּר נוֹכַל:
 טז אֵיפֹה הֵם רָעִים. אִם תְּרַע:
 יז דַּתִּינָה. בְּיֹ"ד. גַּם בְּלֹא יו"ד. וְהַמְקוֹם כַּא לֹא נִכְפְּנוּ נַפְשׁ. כְּמוֹ וּמִשְׁרָתוֹ יְהוֹשֵׁעַ בֶּן אָחֵד:
 טז אֵיפֹה הֵם רָעִים. אִם תְּרַע:
 יז דַּתִּינָה. בְּיֹ"ד. גַּם בְּלֹא יו"ד. וְהַמְקוֹם כַּא לֹא נִכְפְּנוּ נַפְשׁ. כְּמוֹ וּמִשְׁרָתוֹ יְהוֹשֵׁעַ בֶּן אָחֵד: